

I

-Coimhead màthair! Coimhead! Poika huutaa ja alkaa juosta minua kohti. Vuoret ja pilvet heijastuvat veden pintaan kuin maailmaa olisi kaksin kappalein.

Ólafur avaa pienet kämmenensä ja näyttää aarteitaan. Hiekkaisissa käsissä on pieni linnunkallo, simpukoita ja kiviä.

-Katso äiti, hän sanoo uudelleen ja työntää löytönsä ihan lähelle kasvojani.

-Hienoja, kehun saalista.

Ólafur laskee aarteensa kivelle ja ojennan luunpalan, jonka hän asettaa huolellisesti simpukkarivin keskelle. Sitten vedän pojan ihan lähelle itseäni, pitkän hameenhelman suojaan. On tuulista, eikä lapsella ole tänään viittaa. Pörrötän valkoista tukkaa.

-A bheil e fuar? Annan sormieni juosta pojan hiuksissa. Mutta Ólafur pudistaa päätään. Ei ole kylmä. Hän rimpuilee itsensä irti ja juoksee uudelleen rantaan. Hän kiipeilee kivillä ihmeellisen ketterästi.

Kukonkuu on vasta loppunut ja poika on juuri täyttänyt kahden. Vieraat luulevat häntä aina paljon vanhemmaksi. Ólafur on vahvaluinen ja puhuu yhtä sujuvasti kuin ainakin viisitalvinen. Isäni olisi hänestä ylpeä.

Kríat kirkuvat ja tekevät syöksyjä yllämme, suojaavat perusteilla olevia pesiään. Nousen ylös, heilutan käsiäni ja lintu tyytyy kaartamaan pääni yli kauemmas heinikkoon. Linnut suojaavat omiaan, minä omaani. Kríaa kutsutaan samalla nimellä kuin minun kielessäni ja siksi minä pidän niistä. Mutta pian alkaisi stekktið ja me tulisimme keräämään munia ja miehet aloittaisivat hylkeenpyynnin.

Ranta on vuonon sylissä, niin ettei Jórún näe sinne asti. Täällä, kun kukaan ei kuule, minulla ja pojalla on omat sääntömme. Niin kuin pidin poikaa rinnallani, annan hänen imeä omaa

kieltäni. Täällä minä olen mǝthair, äiti, enkä ambátt. Kun kerron, miten jossain meren takana on koti, jossa kuningas odottaa meitä, hän katsoo minua suurilla sinisillä silmillä kuin kertoisin ihmeellistä tarinaa.

-Jonain päivänä sinä matkustat laivalla ja kerrot isälleni, missä olen.

-Aon latha, jonain päivänä, poika toistaa, enkä tiedä, kuinka paljon hän vielä ymmärtää, mutta hänen puhuessaan päiviini on syttynyt uudenlainen toivo.

Vuorten rinteellä on vielä lunta ja niiden takana, niin kaukana kuin pystyn näkemään, Snæfellness, valkoisena, loppumattomana kuin Porrin päättämä maailman ääri. Mutta minä tiedän, että jossain meren takana on Ailech, mistä muistan vain aurinkoisia päiviä ja miten minä ja Brigid leikimme linnan muureilla ja odotimme mereltä tulevia kauppalaivoja. Kunnnes opimme, miten meri voi tuoda pahoja laivoja, joista nousee kaaos ja huutavat miehet. Laivoja, jotka repivät tytöt kodeistaan. Se kaikki tuntuu yhtä kaukaiselta kuin uni. Aina välillä epäilen, olenko kuvitellut kaiken ja Snæfellness on sittenkin se, mihin maailma oikeasti loppuu.

-Na bi a 'dol cho fada! Havahdun huutamaan pojalle, joka leikkii aivan vedenrajassa. Aallot ovat nousseet lähemmäs rantaa ja pian ne ylettyisivät ylös asti. Täällä meri voisi muuttaa nopeasti mieltään ja ottaa omansa.

-Thig a-nis! Nostan hengästyneenä pojan syliini ja juoksemme rantaa ylös juuri kun aallot kastelevat hameenhelmani.

Höskuldur seisoo edessämme kuin ihmeen nähneenä. Hän näyttää yhtä suurelta ja tummalta kuin vuoret takanamme. Painan pojan tiukemmin itseäni vasten.

Höskuldur katsoo minua tutkivasti, kuin ostamastaan esineestä olisi paljastunut jotain uutta ja yllättävää.

-Sinä puhut.

Katson häntä silmiin, enkä vastaa.

Höskuldur Dala-Kollson. Minä muistan hänet arvioimassa vartaloani, kun seisoin rivissä muiden tyttöjen kanssa. Tunnen hänen kalanhajuisen hengityksensä, hänen pistävän keltaisen partansa kun hän työnsi kasvonsa kiinni kasvoihini, hänen sateessa kastuneen hylkeennahkaisen turkkinsa, kun hän on käskennyt minut riisumaan itsensä. Minä tiedän, miltä hänen kova vartalonsa tuntuu ja miten kyljessä kulkee pitkä arpi aina vatsaan saakka. Olen kantanut hänen lastaan, mutta koko kolmeen vuodenkiertoon en ole koskaan puhunut hänelle mitään. Minut myynyt russi väitti minun olevan mykkä ja se oli pelottanut siihen asti kaikkia muita, paitsi häntä.

-Puhu. Minä kuulin.

Tuijotan Höskulduria. Tiedän, että hänellä on puukko vyöllään, jota hän ei ennenkään ole epäröinyt käyttää. Mutta koskaan hän ei ole lyönyt minua. Voisiko hän pakottaa minut? Ólafur puhuu isälleen, mutta Höskuldur viittaa hänet olemaan hiljaa. Ólafur nykii hamettani ja yritän rauhoitella poikaa.

-Melkorka, puhu. Höskuldur vaatii.

-Mael Curcaig, korjaan. Mael Curcaig, syljen nimeni hänen kasvoilleen.

Höskuldur tuijottaa kuin aaveen nähnyt.

-Kuningas Muirheartacin tytär Ailechin kuningaskunnasta. Kuningas Niall Glúndub mac Áedon pojantytär, kuningas Áed Findliath pojanpojantytär. Se, jonka ostit mykkänä russilta. Hän, joka nukkuu lampaiden kanssa vaimosi jaloissa, annan tulla kuin laulun, jonka olen hänen kielellään harjoitellut.

Höskuldur tarttuu minua leuasta, mutta riuhtaisen itseni irti.

-Kuninkaan tytär, hän toistaa. Ja hän alkaa nauraa syvältä kumpuavaa naurua, jota kaiku toistaa vuonossa. Ólafur alkaa myös nauraa ja Höskuldur nostaa pojan korkealle ilmaan, jolloin hän nauraa vielä enemmän.

II

Sinä iltana tiesin, että Höskuldur oli kertonut Jórúnille. Koko tarina oli kiertänyt vuonon yli suusta suuhun. Mitä uskomattomampana he sitä pitivät, sitä enemmän Höskuldur näytti kääntyneen sille kannalle, että puhun sittenkin totta.

Jórún ei asiaa ottaisi hyvin.

Jórúnille minä olin kuin lika tai sairaus, jota hän ei odottanut Höskuldurin tuovan matkoilta mukanaan. Jo tullessani minä kannoin sisälläni Ólafuria ja Jórúnin viha kasvoi päivä päivältä vatsani kanssa.

Jórún ei voinut minua tappaa, mutta sen hän olisi tehnyt, jos hänen valtansa olisi siihen riittänyt. Kun odotin poikaa sydämeni alla, Jórún piti huolen, että sain aina talon raskaimmat tehtävät.

Laugardagurina kannoin ja lämmitin tulella vettä heidän kylpeä. Jórúnilla oli paksu, takkuuntuva tukka jota minun piti luukammalla selvittää. Ja kun autoin häntä pukeutumaan ja hän kiinnitti mahtinsa merkiksi kiiltävää solkeaan, ajattelin, miten neula uppoaisi syvälle hänen ihoonsa.

Kun kesäisin miehet ajoivat valaat vuonoon niin, että rantavesi värjäytyi punaiseksi verestä, kuvittelin, että siinä makaisi Jórún, kun isäni joukot tulisivat laivoilla minua etsimään.

Mutta hänen talossaan Höskuldur ei koskenut minuun. Se oli asia, josta olin Jórúnille kiitollinen.

Heyannirista kevääseen minä nukuin lampaiden kanssa heinien seassa niin, että minuun oli tarttunut eläinten haju. Pakkaskuuna palelin, sillä tuli ei ylettänyt lämmittämään talon kaukaisinta nurkkaa. Kun Ólafur syntyi, hän nukkui ensin kanssani, mutta pian tiesin Jórúnin jo etsivän hänelle toista taloa kasvaa.

Jórún nyökkäsi minut auttamaan häntä riisuutumaan. Valaanöljy oli palamassa lyhdystä loppuun ja pian talossa olisi pimeää, vaikka yöt ulkona olivat alkaneet muuttua kuunkierrolta valoisimmiksi. Nuotio savutti ja savu etsi tietään kattoon puhkotuista pienistä aukoista taivaalle.

-Sinä puhut siis sittenkin. Jórún katsoi minua tutkivasti.

Valonliekki sai hänen kasvonsa hehkumaan ja hänen pyöreillä poskillaan karehti hymy. Mutta silmät olivat terävät kuin nuolet.

-Minä olen tiennyt sen koko ajan, hän puuskahti.

-Kengät! Hän ojensi jalkojaan ja polvistuin avaamaan nahkaiset nyörit. Asetin kengät nuotion viereen ja hän odotti jalat suorina kuin pylviä, että sain villaiset sukat hankalasti riisuttua.

Olin jo nousemassa, kun Jórún kutsui minut takaisin.

-Odota.

Hän nyökkäsi minut polvistumaan uudelleen. Jórún poimi sukkansa lattialta ja katsoi minua voitonriemuisesti hymyillen.

-Kuninkaan tytär. Melkorka Mýrkjartansdóttir.

Sitten hän asetti likaisen sukkansa hiusteni päälle niin, että sukan varsi roikkui silmilläni.

Vereni kuohui kuin nousuvesi ja ruumiini päätti puolestani: Jórúnin poski läiskähti, kun lyöntini osui kovaa hänen kasvoilleen. Jórún huusi ja hyökkäsi samassa repimään hiuksiani kuin eläin. Olin varma, että hän työntäisi minut tuleen. Pimeästä ilmestynyt Höskuldur tarttui Jórúniin ja painoi hänet lattialle.

-Tapa se! Jórún ulisi Höskuldurin alla. Ólafur heräsi meteliin ja sinä yönä kannoin pojan heinille viereeni. Sydämeni hakkasi ja ajatukset poukkoilivat sisälläni kuin taivaalta syöksyvät krióat.